

Stockholms stads drättselnämnd

och i samband därmed stående institutioner.

Drättselnämnden.

Stadshuset, C.; t. »stadshuset». Drättselnämndens ordinarie sammanträden hållas i regel första och tredje tisdagen i varje månad kl. 2,30 e. m. (under juli och augusti månader endast ett ordinarie sammanträde i månaden).

Då Stockholm erhöi sin nya kommunalförordning år 1862, sammanfördes stadens egentliga drättselväsende under drättselnämnden, som ursprungligen, oavsett pleniarärenden, arbetade på tre avdelningar, av vilka den första handlade det egentliga drättselväsendet, eller alla de bestyr, vilka icke uppdragats åt de övriga avdelningarna, den andra frågor rörande inkvartering, brandvakts- och båtsmanshåll samt militärkompaniet och den tredje ärenden, som rörde gatuläggning, lyshållning och vattenledning. Ordet skulle föras av överståthållaren, då han var tillstädes. Alla framställningar från avdelningarna till stadsfullmäktige eller annan myndighet måste gå genom nämnden in pleno. Nämnden sammanträdde första gången den 1 april 1864. Sedan ett av stadsfullmäktige godkänt förslag att sammanföra all stadens kommunalförvaltning under en enda, på avdelningar arbetande nämnd, ogillats av kungl. maj:t, erhöi nämnden i stället den 14 december 1883 ny instruktion. Enligt denna inskränktes avdelningarna till två, valda omedelbart av stadsfullmäktige för två kalenderår. Med bibehållande av överståthållarens rätt att föra ordet, då han var tillstädes,ingo nämnden och avdelningarna rätt att utse sina ordförande i stället för vice ordförande. Första avdelningen skulle handhava stadens penning- och fastighetsförvaltning ävensom brand- och renhållningsväsendet samt övriga ärenden, som åligga nuvarande drättselnämnden; andra avdelningen hade i huvudsak samma verksamhetsområde som nuvarande gatunämnden (utom brand- och renhållningsväsen), dessutom handhade den hus- och hamnbyggnader samt vattenledningsverket. År 1894 överflyttades ärenden rörande stadens renhållning från första till andra avdelningen.

Med behovet av större enhetlighet i den kommunala finansförvaltningen framträdde emellertid önskvärdheten av drättselnämndens ombildning till en verklig stadens finansstyrelse, befriad så långt som möjligt från uppgifter av icke direkt finansiell karaktär. Det första steget i denna

riktning blev inrättandet av en särskild fastighetsnämnd, vilken fr. o. m. år 1919 övertog den förut av drättselnämnden utövade förvaltningen av stadens fasta egendom. Sedermera genomfördes reformen fullständigt i samband med den allmänna omorganisationen av den centrala stadsförvaltningen år 1920, varvid en genomgripande omläggning av drättselnämnden ägde rum. Sålunda utbröts de verk och inrättningar, som dithills närmast lytt under drättselnämndens andra avdelning, och förlades under en särskild, nyinrättad nämnd, kallad gatunämnden; dock med undantag av byggnadskontorets arkitektur- och hamnavdelningar samt vattenledningsverket, vilka överflyttades till resp. fastighetsnämnden, hamnstyrelsen och industriverkstyrelsen. Även brandväsendet överfördes till den nya gatunämnden.

Enligt nu gällande instruktion utgör drättselnämnden organ för stadens penningförvaltning samt ombesörjer verkställighet och förvaltning av de kommunens angelägenheter i övrigt, vilkas värd av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden uppbär, förvaltar och redovisar i föreskriven ordning de inkomster, vilka inflyta av allmänna rörelsen eller inkomstgivande rättigheter eller beredas genom uttaxering eller annorledes; tillser, att stadens rätt i dessa avseenden behörligen iakttages, samt bestrider de utgifter, vilka erfordras för stadens allmänna behov i här nedan uppgivna avseenden, och vilka blivit bestämda i den ordning, som föreskrives i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm. Nämnden handhaver ledningen av stadens kassa- och räkenskapsväsen i överensstämmelse med reglemente, som av stadsfullmäktige fastställles. I avseende å uppbörden och redovisningen av stadens medel skall iakttagas, vad i nämnda reglemente finnes föreskrivet. Nämnden äger att i nödig omfattning å stadens vägnar upptaga lån, i den mån icke därigenom den kommunalförordningen för Stockholm stadgade gränser för stadens underställningsfria upplåning överskrides. Frågor om lån till högre belopp samt om avskrivning av någon stadens fordran skola underställas stadsfullmäktiges prövning. I fall, som ej tåla uppskov, må nämnden på framställning medgiva överskridande av beviljat anslag. Sådant överskridande skall genast anmälas till stadskollegiet. Nämnden har även att afgiva de utlåtanden och redogörelser, som infordras av stadsfullmäktige, stadskollegiet, vederbörande bor-

DN. garråd eller annan behörig myndighet. Särskilt skall den yttra sig över övriga nämnders och styrelser stafförsdrag, innan dessa företagas till behandling i stadskollegiet. Drätselnämnden förvaltar staden tillhöriga eller under stadens förvaltning ställda fonder och donationer, där ej annat särskilt blivit stadgat (se sid. 73). Dessutom är nämnden, enligt särskilt bemyndigande av stadsfullmäktige, stadens uppbördsmyndighet för hundskatt och nöjesskatt.

Enligt lag den 15 juni 1923 och överståthållarämbetets beslut den 18 sept. 1923 skall drätselnämnden vidare, jämlikt lagen den 11 okt. 1912 om skogsaccis och om virkestaxering verkställa taxering av avverkat virke, beräkna utgående skogsaccis samt handhåva förvaltningen av skogsaccisfonden.

Drätselnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Om så äskas av behörigt antal väljande, skall vid valet proportionellt valsett användas. Till ordförande i nämnden skall utses det borgarråd, vars föredragningsskyldighet i stadskollegiet omfattar ärenden rörande stadens ekonomi. När överståthållaren är tillstädes, föres ordet av honom. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nämndens verkställande organ för handhavande av penningförvaltningen utgöres av kammarkontoret, vars chef är stadskamreraren. Genom revisionskontoret, vars chef är stadsrevisor, granskas samtliga räkenskaper rörande kommunalförvaltningen, i avseende å vilka ej annorledes är förordnat. Under nämnden lyda vidare auktionsverket, vars chef är auktionsdirektören, samt stadens ombudsman. Vid nämndens sammanträden äger stadskamreraren närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enhanda befogenhet tillkommer övriga ovan nämnda förvaltningschefer, var för sitt förvaltningsområde.

Stadens huvudbok skall, avslutad för kalenderår, tillika med nämndens övriga räkenskaper samt hos nämnden förda protokoll före den 1 därpå följande juni tillhandahållas revisorerna, vilka till ett antal av fem, jämte tre suppleanter, utses av stadsfullmäktige. Revisorerna äga till sin hjälp antaga sekreterare och kameralbiträde.

Instruktion m. m. Instruktion för Stockholms stads drätselnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920, med ändringar den 31 dec. 1920 och 29 maj 1925. Reglemente för Stockholms stads kassa- och räkenskapsväsen, antaget av stadsfullmäktige den 1 nov. 1920.

Stat år 1927. Utgifter: 36,244,066 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1926 beviljat anslag, att utgå av lånemedel, 3,000,000 kr.); inkomster: 35,575,066 kr.

Drätselnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Söderlund, G., borgarråd, stadsfullm.; mottagningsstid: 11—12.

Vice ordförande.

Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

***Borgström, A. G. S.**, justitieråd.

***Ekman, V. R.**, direktör.

Johansson, J. O., landsorganisationens kassör.

***Lidman, C.**, andre folkskollinsepektör, stadsfullm.

Welin, K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

Suppleanter.

Cervin, N. H., skräddarmästare, stadsfullm.

***Masreliez, G. V.**, revisionssekreterare, stadsfullm.

Magnusson, C. A., handlande.

***Gustafson, H. J.**, journalist, stadsfullm.

***Cruse, C. S.**, förtroendeman, stadsfullm.

Johansson, A. R., assistent, stadsfullm.

Sekreterare.

Nordwall, B. I. S. (se nedan).

Drätselnämndens delegerade.

Drätselnämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av dem eller åt under nämnden lydande förvaltningschefer, var för sitt område, att såsom särskilda delegerade handhåva vissa förvaltningsärenden.

Delegerad för stadens arkiv och bibliotek.

Borgström, A. G. S.

Delegerad för bokauktionsrörelsens övervakande.

Borgström, A. G. S.

Delegerade för låneärenden

(med uppdrag att å nämndens vägnar fatta beslut rörande lånevillkor vid utlåning från av nämnden förvaltade fonder eller andra nämndens medel).

Sjöström, Chr.; Welin, K. G. A.

Delegerade för nöjesskatteärenden

(med uppdrag att å nämndens vägnar handhåva frågor rörande nöjesskatt och att i dylika ärenden avgiva de yttranden och meddela de beslut, som enligt gällande författningar det ankommer på kommunalförvaltningen att meddela).

Lidman, C.; Sjöström, Chr.; t.f. stadskamreraren.

Kassaförvaltare.

T.f. stadskamreraren; t.f. drätselkamreraren (ställföreträdare).

Drättselnämndens revisorer¹⁾

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1926 års räkenskaper och förvaltning).

Bjurström, D. A., generalkonsul.

Carlsson, B. A., förste aktuarie.

Lindbäck, C. V., postassistent.

Ljungberg, K., ekonomidirektör.

Nissvandt, S. G., direktör.

Suppleanter:

Forsell, J. A. Sson, expeditjonsförare.

Mattelin, K. G. K., överpostiljon.

Zetterlund, C. R., kontorschef.

Drättselnämndens kansli och expedition.

Stadshuset, 1 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—3.

De olika avdelningarna av drättselnämnden hade till en början sina särskilda kanslier; fr. o. m. år 1877 fingo avdelningarna emellertid ett gemensamt kansli. Kansliet förestås av sekreteraren. Honom åligger bl. a.: att till föredragning bereda samt föredraga de till drättselnämndens handläggning hörande ärenden, att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser och utlåtanden m. m. Kontorsskrivaren och registratorn åligger: att föra diariet och andra anteckningar, vilka av drättselnämnden anses erforderliga, vårda arkivet, besörja utskrifter och expeditioner m. m.

Instruktion. Drättselnämndens instruktion för Stockholms stads drättselnämnds kansli den 29 nov. 1876.

Stat år 1927 (för nämndens kansli och expedition, ombudsmanexpeditionen, kammarkontoret och revisionskontoret). Utgifter: 1,067,200 kr.; inkomster: 50,350 kr.

Sekreterare

(3,000 kr.).

Nordwall, B. I. S.; mottagningstid: 11—12.

Kontorsskrivare och registrator (11).

Pettersson, H. M. (Maja).

Stadens (drättselnämndens) ombudsmanexpedition.

Stadshuset, 2 tr., C.; t. »stadshuset».

Ombudsmannen åligger bl. a.: att bevaka och föra stadens (och särskilt drättselnämndens) talan inför domstolar, exekutionssäten samt andra myndigheter; att uppsätta förslag till kontrakt (t. ex. rörande försäljning eller köp av fastighet); att besörja förnyande av de in-teckningar, som

tillhöra de under drättselnämndens vård stående kassor och fonder, samt indrivande av deras förfallna kapital- och räntefordringar; att deltaga i anbefallda inventeringar; samt att jämväl i övrigt iakttaga allt, vad för bevarande av stadens och drättselnämndens rätt erfordras.

Instruktion. Drättselnämndens instruktion för Stockholms stads drättselnämnds kansli den 29 nov. 1876.

Stadens ombudsman (27).

Johansson, J. E. (förordn. t. $\frac{1}{2}$ 1937); t. 341 29; mottagningstid: 1,30—3.

Kanslist (15).

Fritjofson, G. V.

Två amanuenser (3,000 kr.), en vaktmästare (6) (även å kammarkontoret).

Drättselnämndens kammarkontor.

Stadshuset, n. b. (stadskamreraren, drättselkamreraren och registrator-exp. 1 tr.), C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9—4,30.

De olika avdelningarna av drättselnämnden hade till en början sina särskilda räkenskapskontor (kammarkontor) och särskilda kassor. Fr. o. m. år 1880 sammanslogos dessa till ett enda, drättselnämndens kammarkontor.

Stadskamreraren är chef för kammarkontoret. Honom åligger huvudsakligen: att i behörig ordning och säkert förvar hålla drättselnämndens räkenskaper och övriga handlingar, som med räkenskaperna hava sammanhang; att emottaga och i kassavalv förvara de värdepapper och säkerhetshandlingar, som äro under drättselnämndens vård och förvaltning; att vaka över att drättselnämndens inkomster i rätt tid infläta; att föra bok över beräknade inkomster och utgifter under närmast kommande månader; att vid drättselnämndens sammanträden avgiva kassarapport och föreslå till utbetalning de belopp, vilka böra av stadens medel utgå; att, sedan redogörelser och räkningar för året från stadens uppbörds-män och andra redovisningsskyldiga tjänstemän inkommit och av stadsrevisorn granskats, låta upprätta och avsluta drättselnämndens räkenskaper, vilka senast den 30 april varje år böra till nämnden ingivas; att närvara vid drättselnämndens sammanträden. Dessutom åligger honom att verkställa utredningar och avgiva utlåtanden över till kammarkontoret remitterade ärenden. För fullgörande av de skyldigheter, som genom denna instruktion åligger stadskamreraren, äger han att påkalla biträde av drättselkamreraren, kamreraren, stadskassören och stadsbokhållaren ävensom av samtliga här nedan under kammarkontoret upptagna tjänstemän och biträden.

I enlighet med bestämmelserna i det av stadsfullmäktige den 1 nov. 1920 antagna reglementet för stadens kassa- och räkenskapsväsen, varigenom en starkare centralisation av hithörande ärenden under drättselnämnden genomför-

¹⁾ Drättselnämndens revisorer granska jämväl räkenskaperna för de myndigheter, för vilka särskilda revisorer ej utses, nämligen mantals-nämnden, byggnadsnämnden, statistiska kontoret samt handels- och sjöfartsnämnden.

DN.

des, förvaltar kammarkontoret å nämndens vägnar stadens inkomster, upptar efter nämndens be- myndigande lån, bestrider stadens vederbörligen beslutade utgifter samt för och avslutar på grund- val av från vederbörande nämnder och styrelser meddelade uppgifter stadens huvudbok (som skall vara avslutad före 1 juni) jämte övriga för bud- getredovisningen eller eljest erforderliga gemen- samma räkenskaper.

Förutom drätselnämndens räkenskaper hand- har kammarkontoret enligt kassa- och räk- skapsreglementet bokföring och kassaväsen för tjänstenämnden, mantalsnämnden, styrelsen över statistiska kontoret, handels- och sjöfarts- nämnden och löneavtalsnämnden. Enligt med resp. myndigheter träffade överenskomelser har kon- toret jämväl övertagit *dels* kassaväsendet för nykterhetsnämnden, frihamnsnämnden och i viss omfattning även för hamnstyrelsen och gatunäm- nden, *dels* såväl bokföring som kassaväsen för över- ståthållarämbetet (utom polisen), magistraten och rådhusrätten, stadsfullmäktige, stadskollegiet, po- lisenämnden, fastighetsnämnden, byggnadsnäm- nden, stadsplanenämnden, rättshjälpsanstalten, barnavårdsnämnden, biblioteksstyrelsen, skönhets- rådet, arbetslöshetskommittén, styrelsen för pen- sionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå och samtliga under sjukhusstyrelsen lydande sjukhus m. m.

I sammanhang med antagandet av kassa- och räkenskapsreglementet ägde en omorganisation av kammarkontoret rum, vilken dock tills vidare är av provisorisk karaktär och ännu ej fått sin definitiva utformning.

Författningar. Drätselnämndens instruk- tion för Stockholms stads drätselnämnds kam- markontor den 3 nov. 1880. Reglemente för Stockholms stads kassa- och räkenskapsväsen, antaget av stadsfullmäktige den 1 nov. 1920 och fastställt av överståthållarämbetet den 18 nov. s. å. Bestämmelser angående uppbörd och redovisning av Stockholms stad tillkommande inkomst av sportler, antagna av drätselnämnden den 16 maj 1922.

Stadskamrerare (29).

Malm, P. L.; t. 341 26; mottagningstid: 11—12.

Expeditions- och utredningsavdelningen.

Drätselkamrerare (24).

Bohman, A. G.; t. Kungsh. 12 45; mottagnings- tid: 9—11.

Registratorsexpeditionen.

Bokhållare (17).

Gilljam, K. G., *tf.*; Lindström, E. L. A., *tf.*
En *amanuens* (4,500 kr.).

Kontorsskrivare (11).

Söderlind, f. Strandberg, Paula H.; Bergström, E. U. (Ulla).
En *kontorsskrivare* (7).

Budgetexpeditionen.

Bokhållare (18).

Gustafson, J. A. T.; Svensson, S. A.

Bokhållare (17).

Karlsson, J. I., *tf.*

En *amanuens* (4,500 kr.).

Inkomstexpeditionen.

Bokhållare (18).

Smedin, C. A., bokhållare (17), *tf.*

En *amanuens* (4,500 kr.), ett *kontorsbi- tråde* (5).

Utgiftsexpeditionen.

Bokhållare (18).

Lindvall, E. L., bokhållare (17), *tf.*

En *amanuens* (4,200 kr.).

Skrivcentralen: Carlberg, Margit, kontors- skrivare (7), förestånderska; tre *kontors- biträden* (5), tre *extra biträden* (2,100—1,980 kr.).

Kassakontoret.

Stadskassör (20).

Ankert, A. G.

Bokhållare (18).

Hagström, E. J. H., *tf.*

Kassörer (17).

af Donner, G. A. J.; Johnson, A. W.

En *amanuens* (4,500 kr.).

Kontorsskrivare (11).

Pyk, Inez M. M.

Ett *kontorsbiträde* (5).

Fondförvaltningsavdelningen.

Kamrerare (22).

Brodin, N. A., stadsbokhållare (21), *tf.*; mot- tagningstid: 9—11.

Bokhållare (17).

Spång, P. E. (se sid. 227), *tf.*

En *amanuens* (4,200 kr.).

Kontorsskrivare (11).

Larsson, Astrid S.

Räkenskapsavdelningen.

Stadsbokhållare (21).

Ekwall, N. A., bokhållare (18), *tf.*; mottag- ningstid: 9—11.

Bokhållare (18).

Grundström, N. E., *tf.*

Fem *amanuenser* (4,800—3,300 kr.).

Kontorsskrivare (11).

Oterdahll, Hilma O.

Två *kontorsskrivare* (7), ett *kontorsbi- tråde* (5) samt *tillfälliga biträden*.

Obligationsavdelningen.*Föreståndare* (19).**Palm, G. E.;** mottagningstid: 9—11.*Bokhållare* (17).**Arvidson, H. A.**

En amanuens (3,300 kr.).

Kontorsskrivare (11).**Högberg, Karin.**

En kontorsskrivare (7) samt tillfälliga biträden.

*Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster åtnjuta tjänstledighet.***Ruus, R. A.** (se sid. 19). **Georgii, N. H.** (se sid. 19). **Öberg, A. S.** (se sid. 19), bokhållare (18);**Wallenberg, K. A.** (se sid. 22). **Karlisson, E. A.** (se sid. 244), bokhållare (17).*Förste vaktmästare* (8).**Winberg, K. A.**

Sex vaktmästare: (6) (därav en tillika å ombudsmansexp.), åtta extra vaktmästare (2,280—1,980 kr.), ett vaktmästarbiträde (1,860 kr.).

Stockholms stads revisionskontor.*Stadshuset, 4 tr., C.; t. »stadshuset»; (7:e revisionslotten se nedan); expeditionstid: 9—11,30 samt 1,30—3.*

Redan i mitten av 1700-talet fanns å Stockholms stads stat anställd en stadens revisor, vilket framgår av bland annat k. brev från åren 1743 och 1754 angående avlöningsförmåner för denne tjänsteman. Honom ålåg att granska stadens auktionsverks räkenskaper och därav uppgöra årligt bokslut och att revidera stadens övriga uppbornsmäns och för emottagna medel redovisningsskyldiga tjänstemäns räkningar, ävensom dem, vilka inkommo över stadens rekviderade och upphandlade behov av alla slag. Med ökningen i göromålen erhöill denne revisor sedermera till sitt biträde en kontorsskrivare. Dessa tvänne tjänstemän utgjorde stadens reviderande organ vid tiden för den nya kommunalrepresentationens början. Göromålen voro fortfarande i huvudsak inskränkta till att omfatta räkenskaperna för den förvaltning, som vid förenämnda tid handhades av drätselnämndens 1:a avdelning. Häri gjorde dock stadsfullmäktige år 1865 den ändring, att samtliga nämnders och dem underlydande inrättnings räkenska-

per skulle å stadens revisionskontor undergå siffergranskning, innan de överlämnades till utsedda revisorer. År 1870 antogo stadsfullmäktige en instruktion för stadsrevisor, enligt vilken denne skulle tillsättas av stadsfullmäktige efter drätselnämndens hörande samt hava att granska samtliga kommunala räkenskaper och därvid tillse, att stadens rätt och bästa behöri gen iakttages. Sedan emellertid revisionen av stadens räkenskaper vunnit den omfattning, att det icke längre var möjligt för en enda person att följa och ansvara för varje detalj av granskningsarbetet, blev detta arbete uppdraget åt revisionskontoret i dess helhet genom den nya instruktion för Stockholms stads revisionskontor, som av stadsfullmäktige antogs den 16 maj 1893. Enligt denna instruktion, som alltjämt gäller, skall revisionskontoret verkställa granskning av samtliga räkenskaper rörande kommunalförvaltningen i Stockholm, i afseende å vilka ej annorledes är förordnat, och skall vid granskningen tillse, att, i vad därav beror, stadens rätt och bästa behöri gen iakttages. Stadsrevisorn äger att från vederbörande myndigheter infor dra de handlingar och uppgifter, som för arbetets verkställande finnas nödiga. Granskningen skall vara icke blott en siffergranskning utan ock en princip- och författningsgranskning: förutom kontrollering av uträkningarna skall tillse, att räkenskaperna äro fullständigt verifierade, samt att bestämmelserna i gällande författningar, taxor, upprättade kontrakt, av vederbörande myndigheter fattade beslut eller i övrigt givna föreskrifter äro iaktagna.

Revisionskontoret, vars chef är stadsrevisorn, började redan år 1910 fördela sitt arbete å avdelningar eller lotter, men först från och med år 1918 har denna uppdelning vunnit stadga. F. n. är arbetet uppdelat å åtta ordinarie revisionslotter och en extra. Revisionslotternas omfattning framgår här nedan.

Beträffande f. n. pågående utredning angående omorganisation av stadens revisionsväsende se under Kommittéer.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Stockholms stads revisionskontor den 16 maj 1893.

Stadsrevisor (25).**Billing, J. M. A.;** personligen t. 341 39; mottagningstid: 10—12.**Revisionskontorets expedition.***Registrator* (9).**Lindahl, Hulda A.****1:a revisionslotten.**

(Granskningen av Stockholms stads bokslut.)

Förste revisor (21).**Mathson, M. C. R. G.;** personligen t. 303 57.

DN.

2:a revisionslotten.

(Granskningen av drätselnämndens med utanordningsväsendet jämte handels- och sjöfartsnämndens, arbetslöshetskommitténs, mantalsnämndens, styrelsens över statistiska kontoret, stadsplanenämndens, skönhetsrådets, tjänstenämndens, löneavtalsnämndens, biblioteksstyrelsens och styrelsens för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå räknaskaper och bokslut samt stadens fonder, lån och lånemedel.)

Revisor (19).

Anderzon, A. O. W.

Bokhållare (13)

(dessutom tilläggsarvode 540 kr.)

Ericson, G. E. H.

Förutv. tjänsteinnehavare i Bromma
(4,800 kr.)

Larsson, L. Hj., f. d. kommunalkamrerare.

En *kontorsskrivare* (7).

3:e revisionslotten.

(Granskningen av fastighetsnämndens räknaskaper och bokslut.)

Revisor (19).

von Krusenstjerna, C. G. A.

Bokhållare (13).

Lilliehöök, H. A.

4:e revisionslotten.

(Granskningen av hälsovårdsnämndens, lärlings- och yrkesskolestyrelsens, frihamnsnämndens och arbetsförmedlingens räknaskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Erdmann, F. D.

Bokhållare (13).

Lindberg, C. S.

5:e revisionslotten.

(Granskningen av fattigvårdsnämndens, kyrkogårdsnämndens, slakthus- och saluhallsstyrelsens och nykterhetsnämndens räknaskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Hedenstierna, C. A. O. H.

Bokhållare (13).

Hanström, R.

En *kontorsskrivare* (7).

6:e revisionslotten.

(Granskningen av folkskoledirektionens, barnavårdsnämndens och styrelsens för Liljevalchs konsthall räknaskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Lindberg, A. E.

Bokhållare (13).

Vakant, *tfv.* Kjelgren, G. F.

En *kontorsskrivare* (7).

7:e revisionslotten.

Torsgatan 22, Va. (gasverket); t. gasverket 52.

(Granskningen av industriverksstyrelsens räknaskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Andersson, E. V.; t. Vasa 14 73, gasverket 53.

Bokhållare (13)

(dessutom tilläggsarvode 540 kr.)

Alvarsten, S. F. N.

En *kontorsskrivare* (7).

8:e revisionslotten.

(Granskningen av gatunämndens och rättshjälpsanstaltens räknaskaper och bokslut.)

Revisor (19).

Sylvan, C. O.

En *kontorsskrivare* (7).

Extra revisionslott.

(Granskningen av polisverkets, hamnstyrelsens, byggnadsnämndens och stadsingenjörskontorets räknaskaper och bokslut.)

Extra revisor

(tilläggsarvode 810 kr.)

Persson, M. B., bokhållare (13).

En *kontorsskrivare* (7).

Nitton *amanuenser* (4,200—3,060 kr.), två manliga *e. o. tjänstemän* (3,060—2,820 kr.), en *kontorsskrivare* (7) (vakant), tre kvinnliga *e. o. tjänstemän* (2,100 kr.), fem *extra biträden* (2,820—1,620 kr.), en *vaktmästare* (6), en *extra vaktmästare* (2,280 kr.).

Stockholms stads arkiv och bibliotek.

Norra Riddarholmshamnen 7 (ingång även från Birgerjarlstorg 12), St.; t 53 99; tillgängligt för forskning vardagar 10—3.

Stockholms stads arkiv började år 1885 inrymmas i en del av den forna pantlåneinrättningens lokaler å Riddarholmen (Birgerjarlstorg 12), vilka förenas av ett stort, runt torn, en kvarleva av Riddarholmens forna befästningar. I arkivet, som fr. o. m. 1897 blev tillgängligt för allmänheten, förvaras bl. a. Stockholms stads räknaskaper med verifikationer alltifrån 1573 (i oavbruten årsföljd från 1641), skottböcker från 1500- och 1600-talen, saköreslängder 1534—1637, spridda år, utskेppnings- och vågböcker (1572—1666, spridda år), handlingar angående auktionsverket, inkvarteringsverket, brandvaksinstitutionen, börs-, bro- och hamnbyggnadsfonden, skrävandet, tomtöreshandlingar (alltifrån 1610), diverse planer och ritningar, tjänstemannamatrik-

lar m. m. Ävenså förvaras där kronoräkenskaper och taxeringslängder för Stockholms stad (fr. o. m. 1699), mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter) samt handlingar rörande poliskammaren (fr. o. m. 1776). Likaledes inrymmas där bemedlingskommissionens och borgerskapets femtio äldstes arkiv.

Biblioteket, som upprättades 1900, är ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt i anslutning härtill för allmän stadshistoria. Med detsamma införlivades 1915 den till staden år 1900 donerade Wernerska samlingen.

Utredning pågår f. n. angående eventuell överflyttning av stadens arkiv och bibliotek från drätselnämndens till biblioteksstyrelsens förvaltning.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkiv och bibliotek, fastställt av drätselnämnden den 25 jan. 1916.

Stat år 1927. Utgifter: 77,570 kr.; inkomster: 570 kr.

Arkivföreståndare (20).

Bolin, E. G.

En amanuens, en extra assistent, ett extra arkivbiträde, två extra registreringsbiträden, en extra tjänsteman. (Viss organisation förestående.)

Vaktmästare (7).

Jerling, K. J. A.

Stockholms stads auktionsverk.

Birgerjarlstorg 12, St.

Direktörsexpeditionen: t. 113 11, Norr 23 83; expeditionstid: 9,30—3, lördagar och helgdagsaftnar 9,30—2.

Kassakontoret: t. 113 06, Norr 25 23; expeditionstid: 9,30—3, lördagar och helgdagsaftnar 9,30—2.

Expeditionen för inlämning av auktionsgods: t. 113 46, Norr 28 10.

Redan i mitten av 1600-talet fanns i Stockholm ett av enskilda personer inrättat privilegierat auktionsverk. Det nuvarande auktionsverket räknar sitt ursprung från den år 1674 av trenne rådmän inrättade auktions- och adresse-kammaren i Stockholm, för vilken instruktion utfärdades den 27 februari 1674, upprättad av överståthållaren samt borgmästare och råd, under vars inspektion verket ställdes; direktionen av detsamma lämnades till de tre ovan nämnda rådmännen. År 1694 lades auktionsverket under magistratens direktion och förvaltning, men då stadens inkomst av detsamma blev ytterst ringa, lämnades detsamma åter till enskild person. Genom kungl. breven den 6 februari och 23 oktober 1733 kom auktionsverket åter under magistratens direktion; den närmaste tillsynen utövades av trenne rådmän med titel direktörer. Reglemente för verket utfärdades den

13 april 1858. Genom kungl. brev den 4 mars 1864 överflyttades de åligganden, som tillhört auktionsdirektörerna, till stadens ombudsman.

Nytt reglemente samt ny tjänste- och avlöningsstat för auktionsverket antogs av stadsfullmäktige den 27 nov. 1907. Verket, som, där ej annorlunda finnes stadgat, äger uteslutande rätt att inom staden besörja försäljning genom offentligt utrop av all slags enskild egendom, sorterar enligt dessa bestämmelser under drätselnämnden, som utfärdar instruktioner för verkets tjänstemän; den närmaste tillsynen och kontrollen utövas dock av dess chef, auktionsdirektören.

Vid försäljning genom auktionsverket erlägger säljaren till verket viss avgift, i regel utgående med vissa procent å inropssumman (se närmare reglementet för auktionsverket). För inrop å auktion äger auktionsvaktmästare av uppdragsgivaren erhålla 50 öre för varje uppdrag samt ytterligare 50 öre, om inropssumman överstiger 50 kr.

Reglemente m. m. Reglemente för Stockholms stads auktionsverk, fastställt av överståthållarämbetet den 12 dec. 1907, med ändringar den 20 sept. 1909, 29 juni 1910 och 7 juni 1922. Instruktion för Stockholms stads auktionsverk, utfärdad av drätselnämnden den 16 mars 1926.

Stat år 1927. Utgifter: 306,400 kr.; inkomster: 330,960 kr.

Direktör (24).

Tengroth, B. M.; t. 113 11, Norr 23 83; motagnings-tid: 1—2.

Kamrerare (19).

Elmqvist, H. S. O.; t. 113 11, (Norr 23 83).

Auktionskommisariier (18).

Bauman, S. G.; Fridholm, T.; Thalén, U. E.

Kassör (17).

Ruus, E. H.; t. 113 06, Norr 25 23.

Registrator, tillika aktuarie (17).

Alfheim, B. R.; t. Norr 23 83, (113 11).

Kassakontrollant (13).

Johanson, C. F.

Notarier (13).

Westberg, E. T.; Britton, S. A. H.; Holmin, S. E. N.; Rosell, N. E.; Palmgren, G. E.

Fyra e. o. notarier (anslag 5,900 kr.).

Övervaktmästare och tillsyningsman (10).

Tiderman, P. A.; t. 113 46, Norr 28 10.

Tre utropare (8), aderton auktionsvaktmästare (8), en kontorsvaktmästare (6) samt extra vaktmästare.

DN.

Bokauktionskammaren.

Myntgatan 4, 1 tr., St.; t. 115 13; expeditionstider: visning och lösning: tisdagar och fredagar 11—3,30; auktioner: i regel onsdagar och lördagar från kl. 11 f. m.

Den första kända bokauktionen i Stockholm förrättades 1664. Varken då eller under hela senare delen av 1600-talet fanns dock någon särskild bokauktionskammare utan böcker såldes genom »auktions- och adresse-kammaren» (jfr ovan). År 1702 klagade detta verk hos kansli-kollegium över Richard von der Harfts intrång »med sin upprättade bookauktion». Från den 14 februari 1703, då en förening ingicks emellan auktionskammaren och von der Hardt och ett kontrakt dem emellan upprättades, kan bokauktionskammaren räkna sin tillvaro. Denna förening fastställdes den 22 september samma år av kansli-kollegium. Von der Hardt erhöi den 6 november 1705 k. fullmakt att vara bokauktionsator i Stockholm (och Uppsala), »afdelles afskilt och befrijat ifrån Stadsens Auction». Efter hans död lämnades alla bokauktioner under »stadens auktions- och adresse-kammare». Bokauktionskammaren var sedan ända till 1816 en särskild avdelning av auktionsverket med egen kommissarie och notarie. I följd av drätselkommissionens och utsedda kommitterades sistnämnda år gjorda förslag har bokauktionsverket från och med år 1817 varit ställt på entreprenad och dess första reglemente är utfärdadt den 30 okt. 1817. Sedermera utfärdade reglementen äro av den 21 nov. 1821, 9 febr. 1831 och 7 juni 1922.

Bokauktionskammaren lyder under drätsel-nämnden, som utövar den närmaste tillsynen över kammarens verksamhet genom en av nämnden utsedd delegerad (se ovan sid. 66). Verksamheten vid bokauktionskammaren upplättes på entreprenad för en tid av fem år för varje gång åt den, som av drätsel-nämnden prövas lämplig. Enligt det med nämnden upprättade kontraktet har entreprenören att bestrida alla med rörelsen förenade utgifter, med undantag av avlöning till notarie, som betalas av staden. Entreprenören äger ensam uppbära auktionsprovisionen, men är skyldig att årligen till staden betala ett belopp, motsvarande 2 % av försäljningssumman. Under sommarmånaderna (juni—augusti) liksom under tiden omkring jul och nyår hållas inga auktioner.

Vid försäljning genom bokauktionskammaren erlägger säljare viss avgift, beräknad å inrops-summan (se bokauktionskammarens reglemente).

Reglemente m. m. Reglemente för bokauktionskammaren, antaget av stadsfullmäktige den 7 juni 1922. Kontrakt mellan drätsel-nämnden och entreprenören den 15 mars 1927.

Entreprenör.

Alfheim, C. R.; t. 115 13; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 2—3 (under sommarmånaderna å särskilda tider enligt anslag).

En notarie (avlönad av staden med 3,000 kr.), en mäkklare, två vaktmästare samt ett manligt och tre kvinnliga biträden (alla avlönade av entreprenören).

Friluftsmusik.

I anledning av väckt motion beslöt stadsfullmäktige den 17 maj 1906 dels att i vardera av parkerna Vanadislund, Kronoberget, Vita berget och Tantolunden uppföra musikpaviljonger, dels att ställa ett belopp till drätsel-nämndens första avdelnings förfogande till anordnande av friluftsmusik i nämnda parker. Sedermera hava musikpaviljonger uppförts även i Vasaparken och vid Enske, varjämte konserter numera anordnas även i stadshusträdgården, Hjorthagen, Bromma, Älvsjö, Tellusborg och Aspudden samt i södra folkparken (vid Mid-sommarkransen). Musiken utföres genom av drätsel-nämnden engagerade musikkörer under månaderna juni—augusti. Sedan år 1912 anordnas även i viss utsträckning sångkonserter av manskör i samband med instrumentalkonserterna. Under de senaste åren har i viss utsträckning rundradiering av de anordnade konserterna ägt rum. Musikprogrammen granskas av kammarkontoret.

Anslag för år 1927: 44,000 kr.

Stockholms stads hundstall.

Cedersdal, Sveavägen 142, Va.; t. Norr 208 48; expeditionstid: 9,30—3,30.

Hundskatt har i Stockholm utgått sedan år 1862. Skatten utgick under tiden 1862—1882 med 5 kr., 1883—1891 med 10 kr., 1892—1923 med 15 kr. och fr. o. m. år 1924 med 30 kr. per hund och år.

I samband med kontrollen över hundskattens erläggande har ett hundstall upprättats för vilse-komma, av polisen infångade hundars upptagande och vårdande. Skötseln av detta hundstall har drätsel-nämndens första avdelning genom kontrakt den 3 nov. 1908 (ändr. 7 aug. 1923) uppdragit åt svenska hundskyddsföreningen, som anställer och avlönar en av drätsel-nämnden och polismyndigheten godkänd vårdare samt uppbär ersättning av ägaren till i stallet intagen hund med en krona per dygn eller del av dygn jämte ersättning för annonskostnader. För hund, vilken icke av ägare avhämtas inom fem dagar, erlägger staden en krona per dygn för högst fem dygn, efter vilken tid djuret avlivas smärtfritt under kontroll av veterinär eller vid Johanna Häggs anstalt eller utlämnas till pålitlig djurvård enligt vissa av drätsel-nämnden fastställda villkor. Likaså skall hund, för vilken till betalning förfäl-

len hundskatt ej erlagts, av kommunen omhändertagats. Därest skatten ej betalas inom åtta dagar efter anmaning därom, dödas hunden.

Författningar m. m. K. förordning den 17 maj 1923 ang. skatt för hundar. Särskilda bestämmelser ang. hundskatten i Stockholm under åren 1925—27, fastställda av överståthållarämbetet den 29 dec. 1924. Kontrakt mellan drätselnämnden[s första avdelning] och svenska hundskyddsföreningen ang. stadens hundstall, avslutat den 3 nov. 1908, med ändring den 7 aug. 1923. Ordningsföreskrifter för hundstallet, fastställda av drätselnämnden[s första avdelning] den 17 nov. 1908, med ändringar den 17 nov. 1925.

Stat år 1927. Utgifter för hundstallet jämte stämpling av skattemärken m. m.: 6.450 kr. Hundskatteuppbörden beräknas för år 1927 till 203,000 kr.

Vårdare

(2,400 kr.; fri bostad).

Andersson, C. G. A.

Av drätselnämnden förvaldade donationsfonder.

Såvida ej annat av donator eller stadsfullmäktige bestämts, förvaltas till staden överlämnade donationsfonder av drätselnämnden. En förteckning på dessa fonder, med uppgift på deras nuvarande storlek m. m., finnes intagen i Statistisk årsbok för Stockholm (årg. 1926, tab. 215); donationsurkunderna hava i allmänhet intagits i Kommunal författningssamling för Stockholm.

För följande donationsfonder har, med hänsyn till deras allmänna betydelse, en redogörelse ansetts böra inflyta i kalendern.

Forsgrénsska fonden.

Genom testamente den 16 maj 1899 donerade grosshandlaren C. R. Forsgrén († 1901) huvuddelen av sin förmögenhet till Stockholms stad, att som särskild fond förvaltas av stadsfullmäktige. Fonden får ej nedgå under 2 milj. kr. Avkastningen skall besparas för fem år i sänder, för att vid slutet av varje femårsperiod efter stadsfullmäktiges beprövande användas (med lokal begränsning till Stockholm) för något av följande ändamål: allmänna inrättningar för handelsbefordran och rörelsens underlättande, välgörenhetsinrättningar, anstalter för befordran av sundhet och hälsovård, undervisningsanstalter, uppförande av byggnader i det allmännas intresse samt anläggande och försköning av allmänna platser; dock bör endast undantagsvis understöd lämnas åt redan befintliga inrättningar. Närmare bestämmelser rörande fonden fastställdes av stadsfullmäktige den 29 okt. 1906 och 21 maj 1907.

Följande utdelningar ur Forsgrénsska fonden hava ägt rum:

år 1908 475,000 kr. till *handels högskoleföreningen* i Stockholm som bidrag till upprättande av en *handels högskola* i huvudstaden; år 1912 500,000 kr. till *svenska cancerföreningens stockholmsavdelning* (numera cancerföreningen i Stockholm) som bidrag till upprättande i Stockholm av en *vårdanstalt för kräftsjuka* (radiumhemmet);

år 1920 (uppskjutet från 1918) 575,000 kr., jämte ränta därå sedan 1918, som bidrag till uppförande av ett *stadsbibliotek*;

år 1923 600,000 kr. till *Stockholms borgarskola* som bidrag till uppförande av en *byggnad för skolan*.

Fondens storlek uppgick vid 1926 års slut till 2,796,658: 05 kr., varav kapital 2,000,000 kr., reservfond 204,193: 33 kr. och räntor 592,464: 72 kr.

B. A. Danelii donationsfond.

Genom gåvobrev den 3 april 1909 överlämnade grosshandlaren B. A. Danelius' änka och döttrar till Stockholms stad en av honom tilltänkt donation, benämnd »B. A. Danelii donationsfond». Av fonden, som ej får nedgå under 2 milj. kr., skall den besparade avkastningen, i syfte att bereda tillgång till billiga bostäder för arbetande kvinnor, butikbiträden, sömmerskor eller renskriverskor, användas till uppförande av tre bostadshus, vart och ett för en kostnad ej överstigande 400,000 kr. Sedan dessa uppförts, skola dels högst 300,000 kr. användas till uppförande av tre konstverk, avsedda att pryda trenne av huvudstadens öppna platser, dels därefter två års besparade medel anslås till åstadkommande av ett folkbibliotek. Sedermera skall avkastningen, varje gång den uppgår till 400,000 kr., användas till något ändamål, som avser huvudstadens förskönande, förbättrande av dess hygien, befolkningens höjande i intellektuellt hänseende eller motverkande av vissa fackföreningssträvanden, däremot *icke* till ändamål, som enligt gällande författningar skola bekostas av allmänna medel, eller för att lindra skatterna.

För medel från donationen hava enligt beslut av stadsfullmäktige år 1913 å tomten nr 9 i kv. Kopparen uppförts en bostadsbyggnad om 125 eldstäder förutom arbetsrum, bibliotek och samlingsrum samt år 1922 ytterligare två bostadshus, det ena å tomten nr 8 i kv. Kopparen med 101 eldstäder och det andra å tomten nr 25 i kv. Monumentet med 89 eldstäder.

Sedan sålunda det i donationsbestämmelserna först omnämnade ändamålet tillgodosatts, uppdrogo stadsfullmäktige år 1925 åt skönhetsrådet att bereda frågan om användningen av avkastningen, till den del densamma är avsedd till uppförande av konstverk. Efter en av skönhetsrådet anordnad allmän tävlan föreligga numera

DN. vissa förslag till prydnade av öppna platser i huvudstaden.

I överensstämmelse med den ytterligare föreskriften i donationsbestämmelserna (se ovan) hava stadsfullmäktige den 4 maj 1925 beslutat, att 1926 och 1927 års behållna avkastning av fonden,

intill ett belopp av sammanlagt högst 250,000 kr., skall användas till färdigställande av stadsbibliotekets huvudbyggnad (jfr sid. 216).

Fonden uppgick vid 1926 års slut till 2,681,639: 98 kr., varav kapital 2,000,000 kr. och räntor m. m. 681,639: 98 kr.

Stockholms stads tjänstenämnd.

Tjänstenämnden.

*Stadshuset, 3 tr., C.; t. »stadshuset»;
expeditionstid: 10—2,30.*

Då år 1911 en omfattande reglering skedde av de rent kommunala befattningshavarnas löne- och tjänstgöringsförhållanden, beslöto stadsfullmäktige tillika att, för vinnande av en enhetlig behandling av stadens lönefrågor, tillsätta en särskild lönenämnd, vars åligganden och befogenheter bestämdes genom instruktion av den 5 maj 1911.

I samband med den allmänna löne reglering för stadens befattningshavare, som genomfördes år 1921, skedde även en omorganisation av lönenämnden, vilken, under den förändrade benämningen *Stockholms stads tjänstenämnd*, erhöll i flera avseenden vidgad befogenhet. Härigenom avsågs främst att beförda enhet och likförmighet i stadens tjänste- och löneförhållanden samt att i möjligaste mån befria stadsfullmäktige från hithörande smärre ärenden. Instruktion för den nya tjänstenämnden fastställdes av kungl. maj:t den 17 juni 1921.

Tjänstenämnden handhar sådana frågor rörande stadens tjänstemäns avlönings-, pensions- och tjänsteförhållanden i övrigt, vilka på grund av gällande tjänstereglementen ankomma på tjänstenämnden, ävensom de andra angelägenheter, vilkas vård av stadsfullmäktige eller stadskollegiet åt nämnden anförtros. Tjänstenämnden åligger särskilt att noggrant följa och vaka över tillämpningen av gällande tjänstereglementens bestämmelser samt att till behandling upptaga de ärenden, vilka enligt dessa reglementen tillhöra nämndens prövning och avgörande, att pröva och avgöra frågor om pension jämväl i de fall, där bestämmelserna i gällande tjänstereglementen icke äro tillämpliga, ävensom frågor om årliga ålderdomsunderstöd åt tjänstemän, att avgiva yttrande till stadskollegiet över myndigheternas stafförlag, i vad desamma avse avlönings- och pensionsväsendet, att hos stadsfullmäktige göra de framställningar i avseende på avlönings- och pensionsväsendet för stadens tjänstemän, som nämnden kan finna erforderliga, samt att, såvitt möjligt, följa behandlingen av såväl andra kommuners som statens lönefrågor. I den mån så kan befinnas erforderligt, bör samarbete mellan tjänstenämnden och löneavtalsnämnden äga rum.

I samband med 1921 års löne reglering be- myndigade stadsfullmäktige jämväl tjänstenämnden att bl. a. besluta om reglering av avlö-

ningsförmåner för den på extra stat avlönade tjänstepersonalen. Sedermera har nämnden enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 maj 1922 erhållit i uppdrag att pröva och fastställa samtliga av vederbörande myndigheter eller chefs- tjänstemän fattade beslut om avlöning eller förmåner i övrigt för stadens extra tjänstemän, med befogenhet för nämnden att förordna om ändring av sådant beslut. Genom beslut den 17 okt. 1921 hava stadsfullmäktige vidare bemyndigat tjänstenämnden att pröva och avgöra frågor om årliga understöd åt tjänstemäns efterlevande.

Tjänstenämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden minst en gång i månaden. Vid nämndens sammanträden äger tjänstesekreteraren närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet.

Stadens övriga nämnder och styrelser äga årligen bland sina ledamöter eller suppleanter eller chefs tjänstemän utse en representant jämte en eller flera suppleanter för att efter av tjänstenämndens ordförande utfärdad kallelse närvara vid tjänstenämndens sammanträden, då där behandlas viktigare ärenden, berörande vederbörande nämnds eller styrelses förvaltningsområde. Sådant representant äger rätt att därvid deltaga i nämndens överläggningar samt att erhålla sin mening antecknad till protokollet.

Jämväl stadens tjänstemän äga, i den ordning tjänstenämnden bestämmer, årligen utse en representant jämte suppleant för denne att efter kallelse av tjänstenämndens ordförande närvara vid nämndens sammanträden, då där behandlas visst ärende av beskaffenhet att beröra tjänstemännen i allmänhet eller någon viss grupp av dem. Tjänstemännens representant äger jämväl rätt att, då ärende berör viss grupp av tjänstemän, anmoda tjänsteman, tillhörande nämnda grupp, att jämte sig närvara vid sammanträde i fråga. Representanten ävensom sålunda anmodad tjänsteman äga rätt att i ärende av här ifrågakvarande slag deltaga i nämndens överläggningar samt att erhålla sin mening antecknad till protokollet.

Nuvarande representant för tjänstemännen jämte suppleant är utsedd av Stockholms stads befattningshavares samarbetsnämnd (se under avd. 6).

För granskning av nämndens förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tvänne revisorer.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads tjänstenämnd, fastställd av kungl. maj:t den 17 juni 1921. Allmänt tjänstereglemente för Stockholms stad, antaget av stadsfullmäktige den 13, 14, 15 och 22 juni 1921 (i avseende å vissa befattningshavare fastställt av kungl. maj:t den 7 okt. 1921), med ändringar den 19 sept. 1921, 9 jan., 15 maj och 11 dec. 1922, 28 juni 1923, 21 jan., 18 febr. och 15 dec. 1924, 21 dec. 1925 samt 21 juni och 15 dec. 1926. Tjänstereglemente för vissa befattningshavare hos Stockholms magistrat och rådhusrätt, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921 samt fastställt av kungl. maj:t den 29 juli 1921, med ändringar den 20 febr. och 18 dec. 1922 samt 28 juni 1923 (fastställda av kungl. maj:t den 28 april 1922 och 14 mars 1924). Tjänstereglemente för polispersonalen i Stockholm, antaget av stadsfullmäktige den 15 juni 1921, med ändringar den 11 dec. 1922 och 28 juni 1923. Avlönings- och pensionsreglementen för lärarpersonal samt inspektörer och inspektörer vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antagna av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 20 febr. och 7 juni 1922 samt 15 jan., 18 och 28 juni 1923. Avlöningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av stadsfullmäktige den 19 dec. 1923. Villkor och bestämmelser för tillämpning av lönestaterna för [stadsfogdarna och för] ämbets- och tjänstemän vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden, antagna av stadsfullmäktige den 11 och 16 dec. 1905, fastställda av kungl. maj:t den 12 juli 1907, med ändringar den 12 okt. och 31 dec. 1917. Bestämmelser ang. rörligt löne- eller pensionstillägg åt vissa stadens tjänstemän samt pensionärer och understödstagare m. fl., antagna av stadsfullmäktige den 15 juni 1921, med ändring den 9 jan. 1922. Stockholms stads lönestat (i första lydelse antagen av stadsfullmäktige den 21 och 22 juni 1921 samt i vissa delar fastställd av kungl. maj:t den 29 juli och 7 okt. 1921). Bestämmelser angående Stockholms stads extra tjänstemän, antagna av stadsfullmäktige den 15 maj 1922, med ändringar den 28 juni 1923. Särskilda bestämmelser för viss på extra stat anställd personal vid Stockholms stads sjukhus, fattigvårdsinrättningar och andra anstalter, fastställda av tjänstenämnden den 30 nov. 1922. Stadsfullmäktiges beslut den 22 juni 1921 ang. reglering av stadens pensioner, understöd och olycksfallsersättningar. Stadsfullmäktiges beslut den 19 sept. 1921 och 18 febr. 1924 med bemyndigande för tjänstenämnden att fastställa kristidshjälp [pensionstillägg] för pensionärer hos [änke- och pupillkassan vid Stockholms stads verk och inrättningar] Stockholms stads befattningshavares pensionskassa för vissa efterlevande. Stadsfullmäktiges beslut den 17 okt. 1921 med

bemyndigande för tjänstenämnden att avgöra frågor om understöd åt tjänstemäns efterlevande.
Stat år 1927. Utgifter: 52,500 kr.

Tjänstenämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Söderlund, G., borgarråd, stadsfullm.; mottagnings-
ningstid: 11—12.

Vice ordförande.

Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Edberg, F. O., spårvägsman.

*Johansson, E. G., ombudsman, stadsfullm.

*Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

*Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.

Stael von Holstein, Ch. Mathilda, advokat.

Suppleanter.¹⁾

Carlsson, B. A., förste aktuarie.

*Nilsson, C. R., hamnarbetare, stadsfullm.

*Andersson, E. V., förrådsmästare, stadsfullm.

Andersson, J. A., spårvägsman, stadsfullm.

*Cervin, N. H., skräddarmästare, stadsfullm.

von Porat, T. G. H., avdelningschef, stadsfullm.

Tjänstemännens representant

(utsedd av Stockholms stads befattningshavares
samarbetsnämnd).

Lundberg, O. T. V., tf. centraluppbördsman.

Suppleant: Hellichius, N. M., ombudsman.

Tjänstenämndens delegerade.

Delegerad för frågor om pensioner,
löneförhöjningar, tjänstledighet m. m.

Söderlund, G.; Wallin, J. A. (suppl.); Malmros,
N., tjänstesekreterare (suppl.).

Delegerade för frågor om avlönning åt
extra personal.

Wallin, J. A.; Lund, C. J.; Malmros, N., tjänste-
sekreterare (suppl.).

Delegerade för fastställande av er-
sättningar för tjänstebostäder.

Stael von Holstein, Ch. Mathilda; en vakant;
Johansson, E. G. (suppl.); Malmros, N., tjänste-
sekreterare (suppl.).

¹⁾ Suppleanterna upptagas här i samma ord-
ningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ersättare
de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.

Tjänstenämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
1926 års förvaltning).

Andersson, T. A., ombudsman.

Masreliez, G. V., revisionssekreterare, stadsfullm.

Tjänstesekreterare (25).

Malmros, N.; t. 341 36; mottagningstid: 11—12.

Notarie (18).

Anderberg, G. H. A.

Kontorsskrivare och registrator (11).

Stråberg, E. K. (Vivan).

En *kontorsskrivare och stenograf* (7),
en *vaktmästare* (2,280 kr.).

Stockholms stads polisenämnd.

Polisnämnden.

Stadshuset, C.; t. »stadshuset».

Enligt lagen den 6 juni 1925 om polisväsendet i riket, vilken trädde i kraft den 1 jan. 1926, skall riket för polisverksamhetens upprätthållande vara indelat i polisdistrikt. Varje stad utgör ett särskilt polisdistrikt. Enligt § 13 i nämnda lag äger stad liksom även annan kommun, som bildar eget polisdistrikt, tillsätta en polisnämnd, med uppgift huvudsakligen att vara ett organ för den kommunala finansförvaltningen i avseende å polisväsendet. Polisnämnd — vilken icke äger taga befattning med fråga, som faller under polischefens befälsmyndighet — tillkommer särskilt att upprätta förslag till löne-, omkostnads- och, i förekommande fall, pensionsstat för polisväsendet i polisdistriktet samt till erforderliga ändringar i dettas polisorganisation, att förvalta till polisväsendet anslagna medel och för polisväsendet använda fastigheter och annan egendom, samt att till vederbörande myndigheter avgiva yttranden och göra framställning i frågor av mera allmän betydelse för polisväsendet. Innan ordinarie befattningshavare vid polisväsendet tillsättes, skall, efter det polischefen yttrat sig angående de sökande, även polisnämnden hava erhållit tillfälle att till länsstyrelsen (överståhållarämbetet) avgiva sådant yttrande. Innan instruktion för polispersonalen i distriktet utfärdas av länsstyrelsen (överståhållarämbetet), skall yttrande inhämtas från polisnämnden och (i Stockholm) stadskollegiet.

Med stöd av dessa lagbestämmelser beslöt stadsfullmäktige den 15 febr. 1926 att tillsätta en *Stockholms stads polisenämnd*. Enligt den av kungl. maj:t den 16 april 1926 fastställda instruktionen för polisnämnden, vilken trädde i kraft den 1 maj s. å., skall polisnämnden hava att med den befogenhet, som enligt lagen om polisväsendet i riket eller annan allmän författning kan tillkomma sådan nämnd, handlägga frågor rörande polisväsendet i Stockholms polisdistrikt. (Jfr i övrigt sid. 5 ff.)

Polisnämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Vid valet skall, därest så äskas av minst en sjättedel av de väljande, proportionellt valsett användas. Nämnden skall årligen inom sig utse en vice ordförande. Polismästaren eller någon, som under honom har anställning vid polisväsendet, får ej vara ledamot eller suppleant i polisnämnden. Polismästaren skall vara skyldig att lämna polisnämnden alla de upplysningar angående polisdistriktets polis-

väsende, som nämnden för fullgörande av sitt uppdrag behöver.

I den mån polisverkets räkenskaper äro underkastade stadsfullmäktiges revisionsgranskning, skola desamma, tillika med hos polisnämnden förda protokoll, tillbandahållas polisverkets revisorer, vilka till ett antal av tre, jämte två suppleanter, årligen skola utses av stadsfullmäktige. Med hänsyn till att instruktionen för polisnämnden trädde i kraft först den 1 maj 1926, hava revisorer jämlikt dessa bestämmelser första gången utsetts endast för tiden fr. o. m. nämnda dag och till årets slut. Beträffande före förstnämnda tidpunkt gällande bestämmelser för granskning av polisverkets räkenskaper se sid. 8.

Författningar. Lag om polisväsendet i riket den 6 juni 1925. Kungl. polisreglemente för riket den 26 sept. 1925. Instruktion för Stockholms stads polisenämnd, fastställd av kungl. maj:t den 16 april 1926.

Stat år 1927. Utgifter: 3,140 kr.

Polisnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Söderlund, G., borgarråd, stadsfullm.; mottagningstid: 11—12.

Vice ordförande.

***Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf.

Övriga ledamöter.

Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.
von Porat, T. G. H., avdelningschef, stadsfullm.
***Ström, O. F.**, direktör, stadsfullm.

Suppleanter.

Andersson, J. E., ombudsman, stadsfullm.
***Hernlund, C. A. V.**, byrådirektör, stadsfullm.
***Nilsson, O.**, direktör, stadsfullm.
Pettersson, K. G. A., föreståndare, stadsfullm.

Sekreterare.

(1,500 kr.).

Malmros, N. (se sid. 77).

Ett *vaktmästarbiträde* (240 kr.).

Polisnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av polisverkets räkenskaper och förvaltning för tiden 1/5—31/12 1926; jfr ovan.)

Björklund, C. G., redaktör, stadsfullm.
Johansson, A., direktör.
Lind, F. A., rådmän.

Suppleanter:

Englund, E. W., aktuarie, stadsfullm.
Styrman, G. A., direktör, stadsfullm.

Stockholms stads mantalsnämnd

jämte i samband därmed stående institutioner.

Mantalsnämnden.

*Slottsbacken 6, St. Kontrollanten träffas
säkrast kl. 11—12 i uppbördskamrerarens
tjänsterum i samma hus.*

I ett år 1865 afgivet utlåtande ang. föreslagen folkräkning i huvudstaden hemställde stadsfullmäktige hos kungl. maj:t om utredning ang. ändring i sättet för mantalsskrivningsförrättningar i Stockholm, varefter överståthållarämbetet anmodades inkomma med utredning i ärendet. En av ämbetet tillsatt kommitté avgav sedermera förslag, över vilket stadsfullmäktige hördes. Därvid avstyrkte dessa förslaget, men antogo i stället för sin del grunder för mantals- och skattskrivningen i Stockholm, innefattande bl. a. inrättande av en mantalsnämnd med underlydande rotemän. Detta förslag, som tillstyrktes av överståthållarämbetet, godkändes i huvudsak av kungl. maj:t den 10 november 1876, varefter mantalsnämnden i juni 1877 började sin verksamhet, i enlighet med den 24 maj 1878 fastställd instruktion. I samband med den kommunala omorganisationen utfärdades den 19 mars 1920 ny instruktion för mantalsnämnden, vilken dock ej företer några viktigare avvikelser från den förut gällande.

Mantalsnämnden åligger, enligt dess instruktion, att hava inseende över mantals- och skattskrivningen i Stockholm (jfr nedan) samt tillse, att såväl till grundval och rättesnöre för denna som till ledning för fattigvården, hälsovården och undervisningsväsendet därstädes en så vitt möjligt fullständig och tillförlitlig fortlöpande bokföring över huvudstadens invånare verkställs. Nämnden äger att själv eller genom ombud så inför som utom domstol utföra och bevaka stadens talan i dessa ärenden. Nämnden består av överståthållaren eller i hans frånvaro underståthållaren såsom ordförande, med rätt att deltaga i besluten, och dessutom av polismästaren eller i hans frånvaro förste polisintendenten, förste stadsläkaren eller i hans frånvaro andre stadsläkaren, två av stadsfullmäktige för två år valda ledamöter, ordförandena i hälso- och fattigvårdsnämnderna samt förste folkskolinspektören. Stadsfullmäktige, hälso- och fattigvårdsnämnderna samt folkskoleledningen äga att för två år utse suppleanter, stadsfullmäktige två och envar av de övriga en, att inträda i nämnden vid förfall för motsvarande ordinarie ledamot. Vederbörande borgar-

råd äger, därest han icke är ledamot av nämnden, att närvara vid dess sammanträden och deltaga i överläggningarna med rätt att framställa förslag och få sin mening antecknad till protokollet.

Mantalsskrivning och bokföring av huvudstadens invånare ombesörjdes tidigare (intill den 1 juli 1926) under mantalsnämndens inseende av rotemännen (fr. o. m. den 1 maj 1917 35 till antalet), vilka var och en utövade sin verksamhet inom ett särskilt område av staden, benämnt rote. (Beträffande stadens dittillsvarande indelning i rotar se kalenderns statistiska avdelning.)

Jämlikt kungl. förordningen den 18 dec. 1925 om civil folkbokföring och mantalsskrivning i Stockholm, som trädde i kraft den 1 juli 1926, har från och med sistnämnda tidpunkt rotemansinstitutionen upphört och rotemännens båda huvuduppgifter, mantalsskrivning och folkbokföring, fördelats på tvänne olika men samarbetande organ. Mantalsskrivningen förrättas sålunda enligt den nya förordningen av de under överståthållarämbetet för uppbördsärenden sorterande taxeringskommisarierna (se sid. 17), under det att den löpande civila folkbokföringen handhaves av ett för hela staden gemensamt mantalskontor, lydande under mantalsnämnden men lokalt förbundet med uppbördsverket. I olika delar av staden hava därjämte inrättats särskilda avdelningskontor för mottagande av flyttningsanmälningar. Mantalskontoret förestås av en mantalskommisarie. Mantalsnämndens kontrollant äger att å nämndens vägnar utöva tillsyn över mantalskontorets verksamhet.

Tidpunkten för den årliga mantalsskrivningen i Stockholm, som förut var den 2 januari, är numera (sedan år 1921) den första helgfria dagen efter den 14 november (mantalsskrivningen skall dock fortfarande avse förhållandena vid årsskiftet). Mantalsuppgift, avfattad i enlighet med av överståthållarämbetet fastställt formulär, skall av en var uppgiftsskyldig upprättas i två exemplar och första helgfria dagen efter den 14 november avlämnas till husägaren eller den i hans ställe är. Husägaren åligger att insamla mantalsuppgifterna samt att upprätta en huvudförteckning i två exemplar över inom egendomen boende personer. Huvudförteckningen jämte tillhörande mantalsuppgifter skall därefter fr. o. m. den 17 november av hus-

MN. ägaren tillhandahållas polispersonalen, vilken det åligger att insamla ifrågavarande förteckningar och uppgifter samt att, senast den 30 november, avlämna det ena exemplaret av dessa till vederbörande taxeringskommisarie.

Allt efter som mantalsuppgifterna komma taxeringskommisarierna tillhanda, skall denne granska dessa uppgifter och tillhörande huvudförteckningar samt jämföra dem med folkregistret, vilket mantalskommisarierna för sådant ändamål skall tillhandahålla taxeringskommisarierna. Sedan uppgifterna blivit rättade och fullständiga, skall taxeringskommisarierna, enligt av överståthållarämbetet meddelade formulär och föreskrifter, upprätta mantalslängden. Denna skall senast den 10 mars vara avslutad och undertecknad av vederbörande taxeringskommisarie. Med undertecknandet skall längden anses justerad.

Författningar. Kungl. förordning den 18 dec. 1925 om civil folkbokföring och mantalskrivning i Stockholm. Instruktion för Stockholms stads mantalsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920.

Stat år 1927. Utgifter: 418,500 kr.

Mantalsnämndens ledamöter.

Ordförande (självskr.).

Hederstierna, C. F. W., överståthållare.

Ordförandens suppleant (självskr.).

Tamm, V. A., underståthållare.

Ledamöter.

Härleman, G. R., polismästare (självskr.).

Tjlf. förste stadsläkaren (självskr.).

Karlsson, W. E., borgarråd, stadsfullm. (självskr. som ordf. i fattigvårdsnämnden och hälsovårdsnämnden).

Nordlund, K., förste folkskolinspektör (självskr.).

*Klefbeck, E. A., kyrkoherde (utsedd av stadsfullm.).

*Lagergren, C. H., grosshandlare (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.

Frick, H. O., förste polisintendent (självskr.).

Hultkvist, G. E., andre stadsläkare (självskr.).

*Nordfeldt, A. G., fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

*Tinggren, G. A., undersökare (utsedd av hälsovårdsnämnden).

*Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm. (utsedd av folkskoledirektionen).

*Ohlson, V. G. H., tjänsteman (utsedd av stadsfullm.).

*von Porat, T. G. H., avdelningschef, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Mantalsnämndens revisorer.

Mantalsnämndens räkenskaper och förvaltning granskas av drätselrådets revisorer (se sid. 67).

Kontrollant och protokollsförare (2,100 kr.).

von Friesen, F. H., uppbörds-kamrerare. Mot-tagning se ovan.

Mantalskontoret.

Slottsbacken 6, n. b., St.; telefoner och expeditionstid: se nedan.

Mantalskontoret har till uppgift att ombesörja den löpande civila folkbokföringen av Stockholms stads invånare (däremot ej mantals-skrivningen; jfr ovan).

Å mantalskontoret föras, förutom ett allmänt folkregister, särskilda längder över inflyttade, utflyttade, födda och döda. In- och utflyttning samt flyttning inom staden skall inom fjorton dagar anmälas å mantalskontoret eller å något av dess avdelningskontor (se nedan), varvid jäm-väl flyttningsbetyg skall avlämnas. Anmälan kan även ske per post. Efter skedd expedition återsändes flyttningsbetyget per post. Folkbok-föringen å mantalskontoret sker med tillhjälp av kortsystem.

Mantalskontoret, som trädde i verksamhet fr. o. m. den 1 juli 1926 (jfr ovan), förestås av en av mantalsnämnden förordnad mantals-kommisarie.

För mottagande av flyttningsanmälningar hava i olika delar av staden inrättats sex under mantalskontoret lydande avdelningskontor (se nedan).

Instruktion. Instruktion för mantalskom-missarierna, fastställd av mantalsnämnden den 22 juni 1926.

Avlöningar. I samband med den nya or-ganisationens genomförande hava de förutvaran-de rotemännen överförts till indragningsstat med bibehållen avlöning enligt 18:e lönegruppen. De rotemän, som förordnats till tjänstgöring å man-talskontoret eller dess avdelningskontor, åtnjuta därjämte särskilt arvode efter 1,000 kr. per år (utan rörligt tillägg) vid full daglig tjänstgöring samt vid tjänstgöring av mindre omfattning ett i förhållande härtill avvägt lägre arvode.

Huvudkontoret.

Slottsbacken 6, n. b., St.; t. Norr 43 05, Norr 43 06, Norr 43 09, Norr 43 10 (växel); expeditionstid för flyttningsanmälning-
ar: 10—3 (lördagar och helgdagsaftnar
10—2); expeditionstid för adressregistret:
10—12.

Tf. mantalskommisarie

(som i lönegrupp 21; dessutom personligt löne-tillägg 1,000 kr. [utan rörligt tillägg]).

Jakobsson, U. G. W., roteman; mottagningstid:
10—11.

Tf. mantalsassistent

(som i lönegrupp 18; jfr ovan).

Öström, G. F. H., rotaman.*Tf. mantalsarkivarie*

(som i lönegrupp 17; jfr ovan).

Lagergren, R. J., rotaman.*Tf. mantalsbokhållare*

(som i lönegrupp 17; jfr ovan).

Sundström, E. V., rotaman; **Martin, K. H. V.**;
Ignér, D. A.; **Bergqvist, J. E. A.**Sju *extra biträden* (2,640—1,860 kr.), en
extra vaktmästare (2,400 kr.).**Avdelningskontoren.**

Dessa avdelningskontor ombesörja endast mottagandet av flyttningsanmälningar. I alla övriga till folkbokföringen hörande frågor har allmänheten att hänvända sig till mantalskontorets huvudkontor (se ovan). Flyttningsanmälan kan, oberoende av bostadens belägenhet, inlämnas på vilket som helst av nedanstående avdelningskontor.

Avdelningskontor A.*Garvaregatan 2, C.; t. Kungsh. 41; expeditionstid: 10—12.**Föreståndare.***Månsson, A. E.**, rotaman.*Suppleant: Molin, A. R.*, rotaman.En *vaktmästare* (600 kr.).**Avdelningskontor B.***Surbrunnsgatan 21, Va.; t. Vasa 153 10; expeditionstid: 10—12.**Föreståndare.***Bergman-Paul, E. F.**, rotaman.*Suppleant: Öhrström, O. E.*, rotaman.En *vaktmästare* (600 kr.).**Avdelningskontor C.***Nybrogatan 16, Ö.; t. 759 00; expeditionstid: 10—12.**Föreståndare*

(4,800 kr.).

Gustafsson, A. F.*Suppleant: Ekermann, L. E. O.*, rotaman.En *vaktmästare* (600 kr.).**Avdelningskontor D.***Folkungagatan 77, Sö.; t. Söder 59 00; expeditionstid: 10—12.**Föreståndare.***Haglund, K. G.**, rotaman.*Suppleant: Ekermann, E. O. L.*, rotaman.En *vaktmästare* (600 kr.).**Avdelningskontor E.***Krukmakaregatan 22, Sö.; t. Söder 301 00; expeditionstid: 10—12.**Föreståndare*

(4,800 kr.).

Wahlberg, H.*Suppleant: Hesselman, S. E.*, rotaman.En *vaktmästare* (600 kr.).**Avdelningskontor F.***Församlingshuset, Liljeholmen; t. Liljeholmen 3 05; expeditionstid: 10—12.**Föreståndare.***Wallin, K. A. T.**, rotaman.*Suppleant: Hellquist, T. G. F.*, rotaman.]En *vaktmästare* (600 kr.).

Å indragningsstat uppförda rotmän, vilka icke avdelats till särskild tjänstgöring å mantalskontoret.

Holm, J. G.; **Ohlsson, E. L.**; **Jakobsson, K. G.**;
Fogelström, O. T.; **Bengtsson, V. O.**; **Lundberg, C. A.**; **Jakobsson, G. H. W.**; **Giertha, J. B. S.**, frih.; **Funck, C. J. A.**